

(1922–2001)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ХАРКІВСЬКА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПЛАТФОРМА
«НАУКОВІ КОДИ ПОКОЛІНЬ»

**НАУКОВА СПАДЩИНА
ПРОФЕСОРА М. І. БАЖАНОВА
У ДИСКУРСІ СУЧАСНОСТІ
І МАЙБУТТЯ
(до 100-річчя від дня народження)**

Матеріали меморіальної конференції
(м. Харків, 27 грудня 2022 року)

Харків
«Право»
2023

Р е д а к ц і й н а к о л е г і я :

Ю. В. Баулін (головний редактор),

Ю. А. Пономаренко, О. В. Харитонова, І. А. Вишневська

Наукова спадщина професора М. І. Бажанова у дискурсі сучасності і майбуття (до 100-річчя від дня народження) : матеріали мемор. конф. (м. Харків, 27 груд. 2022 р.) / редкол.: Ю. В. Баулін (голов. ред.), Ю. А. Пономаренко, О. В. Харитонова, І. А. Вишневська ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; Харків. кримін.-прав. платформа «Наук. коди поколінь». – Харків: Право, 2023. – 110 с.

ISBN 978-966-998-636-8

Збірка матеріалів меморіальної конференції до 100-річчя професора, академіка Академії правових наук України Марка Ігоровича Бажанова (1922–2001), одного з фундаторів Харківської школи кримінального права, містить тези наукових доповідей та повідомлень учасників конференції, серед яких учні, колеги, послідовники видатного криміналіста. Їх публікація спрямована дати поштовх подальшому осмисленню ролі наукової фігури М. І. Бажанова в розвитку національної правової теорії та практики, надати нове звучання його науковій спадщині в сучасному кримінально-правовому дискурсі, актуалізувати звернення до витоків сучасних законотворчих процесів у галузі кримінального права.

Видання стане в пригоді фахівцям у сфері кримінального права, історіографам, студентам-юристам, аспірантам, дослідникам, усім, хто цікавиться кримінально-правовою теорією та практикою.

УДК 343.2/7(477)(062.13)

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2023

© Харківська кримінально-правова платформа «Наукові коди поколінь», 2023

ISBN 978-966-998-636-8

Зміст

І. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА І КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ 2001 Р. У ПРАЦЯХ М. І. БАЖАНОВА

Баулін Ю. В.

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА В ПРАЦЯХ М. І. БАЖАНОВА: ПОГЛЯД ІЗ СЬОГОДЕННЯ.....	6
--	---

Борисов В. І.

М. І. БАЖАНОВ ПРО ОСНОВНІ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ КК УКРАЇНИ 2001 РОКУ (ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО СУДЖЕННЯ)	15
--	----

ІІ. ДИСЦИПЛІНА ДУМКИ І ФІГУРА ВЧИТЕЛЯ

Бантшишев О. Ф.

СПОГАДИ ПРО МАРКА ІГОРОВИЧА БАЖАНОВА	24
--	----

Тихий В. П.

ВЧИТЕЛЯМ	25
----------------	----

Харитонов О. В.

СОВА МІНЕРВИ ВИЛІТАЄ В СУТІНКАХ (ДО 100-РІЧЧЯ ПРОФ. М. І. БАЖАНОВА).....	27
---	----

ІІІ. ВЧЕННЯ ПРО СКЛАД ЗЛОЧИНУ, КВАЛІФІКАЦІЮ ЗЛОЧИНІВ І ВЗАЄМОДІЮ СОЦІАЛЬНОГО ТА ЮРИДИЧНОГО У НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ М. І. БАЖАНОВА ТА СУЧАСНИХ ПРАВОВИХ ПОШУКАХ

Артюхова В. В.

ВАЖЛИВІ НАУКОВІ МІРКУВАННЯ ПРОФЕСОРА М. І. БАЖАНОВА ПРО КВАЛІФІКАЦІЮ ЗЛОЧИНІВ	33
--	----

Киричко В. М.

ПРО СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАБОРОН У НАУКОВИХ ПОГЛЯДАХ І ПРАЦЯХ МАРКА ІГОРОВИЧА БАЖАНОВА	37
--	----

Музика А. А.

НАУКОВИЙ ВНЕСОК М. І. БАЖАНОВА У ВЧЕННЯ ПРО СКЛАД ЗЛОЧИНУ	42
--	----

IV. ІНСТИТУТИ СПІВУЧАСТІ ТА МНОЖИННОСТІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ У ПРАЦЯХ М. І. БАЖАНОВА

Зінченко І. О., Шевченко Є. В.

ВЧЕННЯ ПРО ІНСТИТУТ МНОЖИННОСТІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЯК ВАЖЛИВА ЧАСТИНА НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ ПРОФЕСОРА М. І. БАЖАНОВА	50
--	----

Шульженко Н. В.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИННИХ ОБ'ЄДНАНЬ У ПРАЦЯХ М. І. БАЖАНОВА	57
---	----

V. ВЧЕННЯ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ І ПОКАРАННЯ У НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ М. І. БАЖАНОВА І СУЧАСНОМУ ПРАВОВОМУ ДИСКУРСІ

Горох О. П.

ВПЛИВ УЧЕННЯ М. І. БАЖАНОВА НА ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПРИНЦИПІВ ТА ЗАГАЛЬНИХ ЗАСАД ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАСОБІВ	61
--	----

Дзюба Ю. П.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: ВИНИКНЕННЯ ТА ГЕНЕЗА.....	65
--	----

Куц В. М.

НАСТУПНІСТЬ В ДОСЛІДЖЕННЯХ М. І. БАЖАНОВИМ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	69
--	----

Новікова К. А.

ВРАХУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ОСОБИ ВИННОГО ПРИ ПРИЗНАЧЕННІ ПОКАРАННЯ: ТВОРЧА СПАДЩИНА М. І. БАЖАНОВА, СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ	74
---	----

Тимофєєва Л. Ю.

ПРИНЦИПИ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ У СПАДЩИНІ М. І. БАЖАНОВА	78
---	----

Туляков В. О.

ПРИНЦИПИ ПЕНАЛІЗАЦІЇ У КОНТЕКСТІ АПРОКСИМАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА	82
--	----

Черкашин І. І., Філей Ю. В.

ПРОБЛЕМА ПРИНЦИПІВ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ
У ПРАЦЯХ М. І. БАЖАНОВА87

Шармар О. М.

НАУКОВА СПАДЩИНА БАЖАНОВА МАРКА ІГОРОВИЧА91

VI. ПРОБЛЕМИ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА І РОЗВИТОК ІДЕЙ М. І. БАЖАНОВА

Женунтій В. І., Александренко О. В.

ПРОБЛЕМА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ЗА ЗЛІСНЕ УХИЛЕННЯ ВІД УТРИМАННЯ ДІТЕЙ
В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....94

Михайліченко Т. О.

ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ98

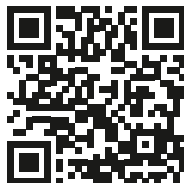
VII. ТРИБУНА АСПРАНТІВ: СУЧАСНІ НАУКОВІ ПОШУКИ

Запорожець А. А.

«СЕКСУАЛЬНІСТЬ» ЯК КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА
КАТЕГОРІЯ: ЛІНГВІСТИЧНІ ТРУДНОЩІ103

Лацько А. В.

ЕКОЦИД ТА ПРОБЛЕМИ РЕАГУВАННЯ НА НЬОГО
В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ.....105

*Відеозапис меморіальної конференції
до 100-річчя проф. М.І. Бажанова*

Наукове видання

**НАУКОВА СПАДЩИНА
ПРОФЕСОРА М. І. БАЖАНОВА У ДИСКУРСІ
СУЧАСНОСТІ І МАЙБУТТЯ
(до 100-річчя від дня народження)**

Матеріали меморіальної конференції
(м. Харків, 27 грудня 2022 року)

Комп'ютерна верстка *А. Т. Гринченка*

Підписано до друку 27.12.2023.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 6,3. Обл.-вид. арк. 6. Тираж 100 прим.
Вид. № 3280

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80, Харків, 61002, Україна
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. +38 (057) 717-28-80
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 5748 від 06.11.2017